

6859 LLEI ORGÀNICA 2/1986, de 13 de març, de forces i cossos de seguretat. («BOE» 63, de 14-3-1986.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

Preàmbul

Responent fonamentalment al mandat de l'article 104 de la constitució —segons el qual una llei orgànica ha de determinar les funcions, principis bàsics d'actuació i estatuts de les forces i cossos de seguretat—, aquesta Llei, efectivament, té majoritàriament caràcter de llei orgànica i pretén ser omnicomprensiva i acollir la problemàtica de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, de les comunitats autònomes i de les corporacions locals:

a) El caràcter de llei orgànica l'exigeixen l'article 104 de la Constitució per a les funcions, principis bàsics d'actuació i estatuts genèricament de les forces i cossos de seguretat; l'article 149.1.29è, per determinar el marc en què els estatuts d'autonomia poden establir la manera de concretar la possibilitat de creació de policies de les respectives comunitats, i l'article 148.1.22è, per fixar els termes dins dels quals les comunitats autònomes poden assumir competències quant a «la coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals».

Respecte a la policia judicial, el caràcter de llei orgànica es dedueix del contingut de l'article 126 de la Constitució, ja que, en regular les relacions entre la policia i el poder judicial, determina, indirectament i parcialment, els estatuts de tots dos i, en concretar les funcions de la policia judicial, incideix en matèries pròpies de la Llei d'enjudiciament criminal i concretament en el que es refereix a la «investigació del delictes i descobriment i assegurament del delinqüent», que constitueixen zones de delimitació de drets fonamentals de la persona.

Tanmateix, altres aspectes del projecte de llei —especialment els relatius al procés d'integració dels cossos Superior de Policia i de Policia Nacional al Cos Nacional de Policia— no tenen el caràcter de llei orgànica, la qual cosa imposa la determinació, a través d'una disposició final, dels preceptes que tenen caràcter de llei orgànica.

b) L'objectiu principal de la Llei se centra en el disseny de les línies mestres del règim jurídic de les forces i cossos de seguretat en el seu conjunt, tant de les dependents del Govern de la Nació com de les policies autònomes i locals; establir els principis bàsics d'actuació comuns a tots aquests, i fixar els seus criteris estatutaris fonamentals.

A això sembla apuntar la mateixa Constitució quan a l'article 104,2 es remet a una llei orgànica per determinar les funcions, principis bàsics d'actuació i estatuts de les forces i cossos de seguretat, en contraposició a la matisació efectuada al número 1 del mateix article, que es refereix exclusivament a les forces i cossos de seguretat dependents del Govern de la Nació.

La seguretat pública constitueix una competència difícil de parcel·lar, atès que no permet delimitacions o definicions, amb el rigor i la precisió admissibles en altres matèries. Això és així perquè les normes ordenadores de la seguretat pública no preveuen realitats físiques tangibles, sinó esdeveniments merament previstos per al futur, respecte als quals s'ignoren el moment, el lloc, la importància i, en general, les circumstàncies i condicions d'aparició.

És necessari tenir en compte sobre això l'ocupació per part de la seguretat pública d'un terreny d'encontre de les esferes de competència de totes les administracions públiques —encara que l'article 149.1 de la Constitució l'enumeri, a l'apartat 29, entre les matèries sobre les quals l'Estat té competència exclusiva— i les matisacions i condicionaments amb què la configura el text constitucional, cosa que en fa una de les matèries compartibles per tots els poders públics, si bé amb estatuts i papers ben diferenciats.

És la naturalesa fonamental i el caràcter peculiarment compartible de la matèria el que determina el seu tractament global en un text conjunt, a través del qual s'obtingui una panoràmica general i aclaridora de tot el seu àmbit, en comptes de parcel·lar-la en textos múltiples de difícil o impossible coordinació.

L'existència de diversos col·lectius policials que actuen en un mateix territori amb funcions similars i, almenys parcialment, comunes, obliga necessàriament a dotar-los de principis bàsics d'actuació idèntics i de criteris també comuns, i el mecanisme més adequat per a això és reunir les seves regulacions en un text legal únic que constitueix la base més adequada per establir el principi fonamental de la matèria: el de la cooperació recíproca i de coordinació de les forces i cossos de seguretat pertanyents a totes les esferes administratives.

II

Amb suport directe a l'article 149.1.29è, en relació amb el 104.1 de la Constitució, la Llei recull el manteniment de la seguretat pública que és competència exclusiva de l'Estat; i el seu manteniment correspon al Govern de la Nació i al de les altres administracions públiques, comunitats autònomes i corporacions locals, i es dediquen sengles capítols a la determinació dels principis bàsics d'actuació de les forces i cossos de seguretat i a l'exposició de les disposicions estatutàries comunes:

a) Seguint les línies marcades pel Consell d'Europa, en la seva «declaració» sobre la policia, i per l'Assemblea General de les Nacions Unides, en el «Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei», s'estableixen els principis bàsics d'actuació com un autèntic «Codi deontològic», que vincula els membres de tots els col·lectius policials, imposant el respecte de la Constitució, el servei permanent a la comunitat, l'adequació entre fins i mitjans, com a criteri orientatiu de la seva actuació, el secret professional, el respecte a l'honor i dignitat de la persona, la subordinació a l'autoritat i la responsabilitat en l'exercici de la funció.

Els principis bàsics d'actuació de les forces i cossos de seguretat són els eixos fonamentals, entorn dels quals gira l'exercici de les funcions policials, i al seu torn deriven de principis constitucionals més generals, com el de legalitat o adequació a l'ordenament jurídic, o de característiques estructurals, com l'especial rellevància dels principis de jerarquia i subordinació, que no eliminen, sinó que potencien, el respecte al principi de responsabilitat pels actes que portin a terme.

La compenetració activa i intensa entre la col·lectivitat i els funcionaris policials —que constitueix la raó de ser d'aquests i és determinant de l'èxit o fracàs de la seva actuació— fa aflorar una sèrie de principis que, d'una banda, manifesten la relació directa del servei de la policia respecte a la comunitat i, de l'altra, com a emanació del principi constitucional d'igualtat davant la llei, li exigeixen la neutralitat política, la imparcialitat i l'evitació de qualsevol actuació arbitrària o discriminatòria.

Per damunt de qualsevol altra finalitat, la Llei pretén ser l'inici d'una nova etapa en què destaquï la consideració de la policia com un servei públic dirigit a la protecció de la comunitat, mitjançant la defensa de l'ordenament democràtic.

A través de les forces i cossos de seguretat s'exerceix el monopoli, per part de les administracions públiques, de l'ús institucionalitzat de la coacció jurídica, cosa que fa imprescindible la utilització d'armes per part dels funcionaris de policia. Això, per la seva indubtable transcendència sobre la vida i la integritat física de les persones, exigeix l'establiment de límits i la consagració de principis, sobre moderació i excepcionalitat en la utilització esmentada, assenyalant els criteris i els supòsits clars que la legitimen, amb caràcter exclouent.

També en el terreny de la llibertat personal entren en tensió dialèctica la necessitat de la seva protecció per part de la policia i el perill, no per merament possible i excepcional menys real, de la seva invasió; per aquesta raó, al voltant del tractament dels detinguts, s'articulen obligacions terminants sobre la protecció de la seva vida, integritat física i dignitat moral i sobre el compliment estricte dels tràmits, terminis i requisits exigits per l'ordenament jurídic.

Una novetat a destacar és el significat que es dona al principi d'obediència deguda, en disposar que aquesta en cap cas no pot emparar actes manifestament il·legals ordenats pels superiors, i també és digna de menció l'obligació que s'imposa als membres de les forces i cossos de seguretat d'evitar qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatòria que comporti violència física o moral.

Finalment, és necessari assenyalat, en aquest apartat, l'estreta interdependència que reflecteix la Llei entre el règim disciplinari del cos nacional de policia —que lògicament s'ha de tenir en compte en elaborar els d'altres forces i cossos de seguretat— i els principis bàsics d'actuació, com a garantia segura del compliment de la finalitat d'aquests.

b) En l'aspecte estatutari, la Llei pretén configurar una organització policial, basada en criteris de professionalitat i eficàcia, i atribuir una especial importància a la formació permanent dels funcionaris i a la seva promoció professional.

Els funcionaris de policia materialitzen l'eix d'un difícil equilibri, de pesos i contrapesos, de facultats i obligacions, ja que han de protegir la vida i la integritat de les persones, però estan obligats a usar armes; han de tractar correctament i acuradament els membres de la comunitat, però han d'actuar amb energia i decisió quan les circumstàncies ho requereixin. I la balança capaç d'aconseguir aquest equilibri, entre aquestes forces contraposades, no pot ser una altra que l'exigència d'una activitat de formació i perfeccionament permanents —respecte a la qual es posa un èmfasi especial—, sobre la base d'una selecció adequada que garanteixi l'equilibri psicològic de la persona.

La constitucionalització del tema de les forces i cossos de seguretat és una necessitat i una lògica derivació de la seva missió transcendental, quant a la protecció del lliure exercici dels drets i llibertats que, en el context de la Constitució, són objecte del seu títol I i principal, ja que integren la Carta Magna del ciutadà espanyol. Aquesta és la raó que determina el particular relleu amb què la Llei ressalta la promesa o jurament d'acatar i complir la Constitució, per part dels membres de tots els cossos i forces de seguretat, que no constitueix un mer tràmit o formalisme, sinó un requisit essencial, constitutiu de la condició policial i alhora símbol o emblema de la seva alta missió.

D'altra banda, amb caràcter general, es regula la pràctica totalitat dels aspectes essencials, integrants del seu estatut personal (promoció professional, règim de treball, sindicació, incompatibilitats, responsabilitat), procurant mantenir l'equilibri necessari entre el reconeixement i respecte dels drets personals i professionals i les obligades limitacions a què s'ha de sotmetre l'exercici d'alguns d'aquests drets, per raó de les especials característiques de la funció policial.

Pel que fa al cas, mereix una menció especial la interdicció de la vaga o d'accions substitutives d'aquesta, que es porta a terme, dins el marc delimitat per l'article 28 de la Constitució, en nom dels interessos preeminents que correspon protegir als cossos de seguretat, per tal d'assegurar la prestació continuada dels seus serveis, que no admet interrupció. Lògicament, com ho exigeix la protecció dels drets personals i professionals d'aquests funcionaris, la Llei preveu la determinació dels cursos d'expressió i solució dels conflictes que es puguin produir per raons professionals.

El sistema penal i processal dissenyat, amb caràcter general, és el que ja s'aplicava per a les forces i cossos de seguretat de l'Estat. Se suspèn l'expedient disciplinari mentre es tramita el procés penal, tot i que es permet l'adopció de mesures cautelars fins que no es dicti sentència ferma.

III

Amb fonamentació directa a l'article 104 i indirecta a l'article 8, tots dos de la Constitució, la Llei declara, a tots els efectes, la naturalesa de forces i cossos de seguretat que correspon al cos nacional de policia —nascut de la integració dels cossos superior de policia i de Policia Nacional— i al cos de la Guàrdia Civil.

a) El capítol II del títol II es dedica a enumerar les funcions que han de complir les forces i cossos de seguretat de l'Estat, seguint per a això el repartiment de competències al qual es considera que apunta la Constitució. Però és necessari efectuar algunes precisions, que afecten el model policial que dissenya la Llei, per comprendre millor per què s'assignen certes competències a l'Estat, mentre que altres s'atorguen als altres ens públics territorials.

En primer lloc, és necessari tenir en compte que, en perfecta congruència amb l'article 149.1.29è, l'article 104.1 de la Constitució atribueix a les forces i cossos de seguretat, sota la dependència del Govern, la missió de protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana.

En segon lloc, és necessari al·ludir a totes les funcions de caràcter «extracomunitari» o «supracomunitari», segons l'expressió usada als estatuts d'autonomia per al País Basc i per a Catalunya. Entre aquestes, hi ha la competència en matèria d'armes i explosius, que també la mateixa Constitució ha reservat a l'Estat de manera expressa i, a més, es troba la vigilància de ports, aeroports, costes i fronteres, duanes, control d'entrada i sortida del territori nacional, d'espanyols i estrangers, règim general d'estrangeria, extradició, emigració i immigració, passaports i document nacional d'identitat, resguard fiscal de l'Estat, contraban, frau fiscal a l'Estat i col·laboració i auxili a policies estrangeres.

Pel que fa a les funcions pròpies d'informació i de policia judicial, l'atribució és objecte de la matisació adequada. Perquè la formulació de l'article 126 de la Constitució concep la policia judicial estretament connectada amb el poder judicial, que és l'únic a tot Espanya —i la Constitució insisteix en això, posant en relleu la idea d'unitat jurisdiccional (article 117.5)—, i en disposa el govern per un òrgan únic, el Consell General del Poder Judicial (article 122.2), estableix que els jutges i magistrats s'integrin en un cos únic (article 122.1) i atribueix a l'Estat competències plenes en matèria d'administració de justícia (article 149.1.5è). Però no es poden desconèixer les exigències de la realitat i els precedents legislatius, constituïts, sobretot, per la Llei d'enjudiciament criminal, que obliguen a admetre la col·laboració dels cossos de policia de les comunitats autònomes i de les corporacions locals, en l'exercici de la indicada funció de policia judicial.

En un altre aspecte, quant a la distribució de les funcions atribuïdes a l'Administració de l'Estat, la Llei

segueix els precedents existents, que concretaven expressament les corresponents als diversos cossos de seguretat de l'Estat, si bé, en casos excepcionals, per tal d'aconseguir la utilització òptima dels mitjans disponibles i la distribució racional d'efectius, s'adopten les previsions necessàries perquè qualsevol d'aquests cossos pugui assumir en zones o nuclis determinats totes o algunes de les funcions assignades a l'altre cos.

b) De la necessitat de donar compliment a l'article 104.2 de la Constitució, es dedueix que el règim estatutari de la Guàrdia Civil ha de ser regulat a la Llei orgànica de les forces i cossos de seguretat.

Això significa que la Guàrdia Civil, com a cos de seguretat, sense perjudici de dur a terme en determinades circumstàncies missions de caràcter militar, centra la seva actuació en l'exercici de funcions pròpiament policials, ja sigui en l'àmbit judicial o en l'administratiu.

En conseqüència, sense perjudici de l'estatut personal atribuïble als membres del cos de la Guàrdia Civil —per raons de fur, disciplina, formació i comandament—, s'ha de considerar normal la seva actuació en el manteniment de l'ordre i la seguretat pública, funció en què s'han de concentrar, majoritàriament, les missions i serveis assumibles per la Guàrdia Civil.

Amb tot això, es pretén centrar la Guàrdia Civil en la que és la seva autèntica missió a la societat actual: garantia del lliure exercici dels drets i llibertats reconeguts per la Constitució i la protecció de la seguretat ciutadana, dins el col·lectiu de les forces i cossos de seguretat.

c) Pel que fa a la Policia, la Llei persegueix dotar la institució policial d'una organització racional i coherent; a aquest efecte, la mesura més important que s'adopta és la integració dels cossos Superior de Policia i Policia Nacional en un sol col·lectiu, denominat Cos Nacional de Policia.

D'aquesta manera, a més de solucionar possibles problemes de coordinació i comandament, s'homogeneïtzen, en un sol col·lectiu, cossos que fan funcions similars o complementàries, amb la qual cosa es pot aconseguir un increment en l'efectivitat del servei.

En l'aspecte estatutari, es consagra la naturalesa civil del nou cos, si bé, ateses les característiques especials que incideixen en la funció policial i la repercussió que sobre els drets i llibertats tenen les seves actuacions, s'estableixen determinades peculiaritats, en matèria de règim d'associació sindical i quant al règim disciplinari.

El nou cos s'estructura en quatre escales —superior, executiva, de subinspecció i bàsica—, algunes de les quals se subdivideixen en categories, per possibilitar la millor prestació dels serveis en un col·lectiu jerarquitzat i incentivar els funcionaris mitjançant la promoció interna, i en aquestes s'aniran integrant, en un procés gradual però ininterromput, els actuals membres dels dos cossos que s'extingeixen, seguint criteris estrictes de superior categoria o ocupació, antiguitat i ordre d'escalafó.

L'edat de jubilació forçosa del nou cos es fixa en seixanta-cinc anys i d'aquesta manera s'unifica l'edat de jubilació de la Policia amb la resta dels funcionaris públics; complementàriament, s'adopta la previsió de desplegar per llei el pas a la segona activitat, a les edats que exigeixin les funcions a exercir, tenint en compte que les condicions físiques són especialment determinants de l'eficàcia en l'exercici de la professió policial.

Pel que fa al règim disciplinari, sense perjudici de respectar les garanties procedimentals exigides per la Constitució, es configura una regulació específica, ràpida i eficaç, inspirada en principis d'acord amb l'estructura i l'organització jerarquitzada del cos, amb el propòsit d'aconseguir l'exemplaritat, a través de la immediació de les sancions.

Quant al dret de sindicació, se'n reconeix plenament l'exercici, si bé s'introdueixen determinades limitacions —emparades a l'article 28.1 de la Constitució, i en correspondència amb el tractament de la matèria, efectuat per

l'article 1r, 5, de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical—, que es justifiquen en el caràcter d'institut armat que la Llei atribueix al cos.

d) Amb antecedent bàsic a l'article 126 de la Constitució, a la Llei orgànica del poder judicial, a la Llei d'enjudiciament criminal i a l'Estatut del Ministeri Fiscal, la Llei de forces i cossos de seguretat completa el règim regulador de la policia judicial establint les bases per a l'organització d'unitats de policia, encarregades de l'exercici d'aquesta funció.

L'organització s'ha de portar a terme amb membres dels dos cossos de seguretat de l'Estat, que han de rebre una formació especialitzada, i la policia judicial s'ha de configurar, en el terreny doctrinal i docent, com una especialitat policial; el diploma corresponent s'ha de considerar un requisit necessari per ocupar llocs a les unitats que es constitueixin.

Els avenços de la criminalitat moderna exigeixen que s'hi hagi de lluitar amb grans mitjans i efectius, utilitzant les tècniques de la policia científica i comptant amb la col·laboració de les policies d'altres estats, per la facilitat amb què els delinqüents traspassen les fronteres. Només des de la perspectiva de l'Estat es pot fer front amb èxit al repte d'aquesta criminalitat, disposant del concurs d'unitats d'experiència contrastada i alt índex d'eficàcia.

Com que les unitats de policia judicial són el pont d'unió entre les forces i cossos de seguretat i el poder judicial, un punt central de la seva regulació és el tractament de les corresponents relacions de dependència, respecte a jutges i fiscals, així com el procediment d'adscripció de funcionaris o equip de policia d'aquestes unitats.

La Llei concreta el contingut d'aquesta relació de dependència singular especificant les facultats que comporta per als jutges i tribunals, i treu la conseqüència de la formació especialitzada dels funcionaris de les unitats de policia judicial quant a la seva actuació, estretament controlada per aquells.

En definitiva, seguint el mandat constitucional, s'ha procedit a regular l'adscripció funcional, com la qualifica la Constitució, respecte a jutges, tribunals i Ministeri Fiscal, amb la seguretat que es cobriran millor les necessitats en la mesura que la Policia mantingui la seva estructura unitària i la seva organització vinculades a comandaments únics. Per això, i llevat de les especialitats concretades en el capítol corresponent de la Llei, és aplicable al personal de les unitats de policia judicial el règim general dels cossos i forces de seguretat de l'Estat.

IV

El títol III, amb rúbrica «De les comunitats autònomes», pretén desplegar la previsió continguda a l'article 148.1.22a de la Constitució.

a) Seguint la Constitució, es distingeix entre comunitats autònomes amb cossos de policia propis, ja creats, comunitats els estatuts de les quals preveuen la possibilitat de creació de policies i comunitats els estatuts de les quals no contenen aquesta previsió, i s'ofereix a les segones la possibilitat d'exercir les seves competències policials, acudint a l'adscripció d'unitats del Cos Nacional de Policia.

Per comprendre el repartiment de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes en matèria de seguretat és necessari assenyalar que aquesta delimitació té dos suports fonamentals: aquesta Llei orgànica i els estatuts. En l'esquema d'ordenació normativa que va establir la Constitució, s'encomana a una llei orgànica de l'Estat la fixació del marc de regulació de les policies autònomes, mentre que als estatuts els correspon determinar-ne la forma de creació.

El Tribunal Constitucional ja ha usat, diverses vegades, la noció de «bloc de constitucionalitat» per referir-se als

instruments normatius que, juntament amb la Constitució mateixa i com a complement d'aquesta, és necessari tenir en compte per fixar amb exactitud el règim d'una determinada competència (sentències de 23 de març i 24 de maig de 1981).

La peça normativa en què s'especifiquen de manera principal les competències autonòmiques és, sens dubte, l'estatut. Però no és l'única, ni és tampoc la norma d'aplicació exclusiva per resoldre els problemes interpretatius que es poden suscitar. Són, per contra, els preceptes de la Constitució el marc de referència més general i permanent; «i no exhaurixen la seva virtualitat en el moment de l'aprovació de l'estatut d'autonomia, sinó que continuen sent preceptes operatius en el moment de fer la interpretació dels preceptes d'aquest, a través dels quals es realitza l'assumpció de competències per part de la comunitat autònoma» (Sentència del Tribunal Constitucional de 4 de maig de 1982).

b) Una vegada establertes les consideracions precedents i com a complement de les efectuades en abordar la competència de l'Estat, convé posar de manifest que, en l'assignació de funcions generals a les comunitats autònomes, es distingeix entre les competències necessàries, que ineludiblement s'han de respectar —vigilància i protecció dels seus edificis i instal·lacions i coordinació de les policies locals— i les de lliure disposició del legislador estatal.

Per connexió amb les primeres, s'ha estimat procedent estendre-les a la protecció de les personalitats autonòmiques i a la vigilància i protecció dels altres béns de la comunitat. I, de l'atribució específica d'altres competències, també sorgeix la relativa a l'ús de la coacció administrativa, per obtenir l'objectivitat dels actes o decisions de les comunitats autònomes.

Entre les funcions qualificades de concurrents o de col·laboració, s'han d'esmentar especialment les relatives a la vigilància d'espais públics, protecció de manifestacions i manteniment de l'ordre en grans concentracions humanes, si bé s'ha de permetre la intervenció de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, a requeriment de les autoritats de la comunitat o quan ho estimin necessari les autoritats estatals competents.

Aquest sistema de competències té una única excepció en el cas de les comunitats autònomes que disposin de cossos de policia propis, a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, a les quals, per raons de respecte a les situacions creades, així com de funcionalitat i eficàcia, se'ls permet mantenir el seu actual règim de competències, sense perjudici de l'aplicació directa de les normes estatutàries i orgàniques comunes que preveu aquesta Llei.

Finalment, en matèria de competències autonòmiques, té entitat pròpia la coordinació de les policies locals. Segons la Sentència del Tribunal Constitucional de 28 d'abril de 1983, la coordinació és un concepte que fa servir la Constitució com a instrument per a la fixació de mitjans i sistemes de relació, per tal d'aconseguir una certa homogeneïtat i fer possibles, si s'escau, actuacions conjuntes i la col·laboració mútua. Atenent aquesta consideració general i els preceptes normatius de les comunitats, el desplegament de l'article 148.1.22a, quant a la coordinació i altres facultats en relació amb les policies locals, es desplega àmpliament, amb gran riquesa de possibilitats de coordinació i amb caràcter comú respecte a totes les comunitats que hagin assumit competències sobre la matèria, ja que aquestes facultats les han d'executar els òrgans de govern de les comunitats autònomes i no les policies d'aquestes, cosa que fa indiferent, sobre això, el fet que les hagin creat o no.

c) El règim estatutari és el que determina la comunitat respectiva, amb subjecció a les bases que s'estableixen a la Llei, com a principis mínims que persegueixen una certa harmonització entre tots els col·lectius que s'ocupen de la seguretat. Aquests principis mínims són

els que estableixen els capítols I i III del títol I de la mateixa Llei, i per això, únicament s'han de ressaltar: el reconeixement de la potestat reglamentària de les comunitats autònomes; la intervenció, en el procés de creació dels cossos, del Consell de Política de Seguretat, obeint consideracions de planificació, de coordinació i d'interès general, i l'atribució, també de caràcter general, amb nombrosos precedents històrics i estatutaris, als caps i oficials de les Forces Armades i comandaments de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, de l'aptitud per a la seva designació com a comandaments dels cossos de les policies autònomes, amb la realització prèvia d'un curs d'especialització per a aquesta missió a l'Escola General de Policia.

d) L'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, regula de les bases de règim local, reconeix competències als municipis en matèries de seguretat en llocs públics i d'ordenació del trànsit de persones i vehicles a les vies urbanes.

A partir del reconeixement d'aquestes competències, la Llei de forces i cossos de seguretat admet diferents modalitats d'execució d'aquestes, des de la creació de cossos de policia propis, per part de les corporacions locals, fins a la utilització de personal auxiliar de custòdia i vigilància.

Pel que fa a les funcions, atès que no hi ha cap condició constitucional, s'ha procurat donar a les corporacions locals una participació en el manteniment de la seguretat ciutadana, coherent amb el model dissenyat, presidit per l'evitació de duplicitats i concurrències innecessàries i en funció de les característiques pròpies dels cossos de policia local i de l'activitat que tradicionalment duen a terme.

Sense la distinció formal, que aquí no té sentit, entre competències exclusives i concurrents, s'atribueixen a les policies locals les funcions naturals i constitutives de tota policia, i es recull com a específica la ja esmentada ordenació, senyalització i direcció del trànsit urbà; afegint-hi la de vigilància, protecció de personalitats i béns de caràcter local, en concordança amb tasques similars dels altres cossos policials, i atribuïnt-los també les funcions de col·laboració amb les forces i cossos de seguretat, en matèria de policia judicial i de seguretat ciutadana.

I com que, òbviament, es reconeix la potestat normativa de les comunitats autònomes en la matèria i es parteix de l'autonomia municipal per a l'ordenació complementària d'aquest tipus de policia, la Llei orgànica, quant a règim estatutari, es limita a reiterar l'aplicació a les policies locals dels criteris generals establerts als capítols II i III del títol I.

V

Sobre la base de la pràctica indivisibilitat de la seguretat pública i del consegüent caràcter concurrent de l'exercici de la competència sobre aquesta, dins el respecte a l'autonomia de les diferents esferes de l'Administració pública, la Llei ha volgut ressaltar la necessitat d'intercomunicació entre els cossos de seguretat de les esferes administratives esmentades i, per això, immediatament després d'enumerar a l'article 2n quins són aquests cossos, proclama a l'article 3r, com un element constitutiu de tots aquests, el principi de cooperació recíproca i de coordinació orgànica.

El principi de cooperació recíproca reapareix a l'article 12 per qualificar les relacions entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat; es torna a reflectir en efectuar la classificació de les funcions de les policies autònomes, a l'article 38, un dels grups de les quals és el de les funcions de col·laboració amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat, i es posa en relleu també a l'article 53, respecte a les funcions dels cossos de policia local.

Però, precisament com a garantia d'eficàcia de la col·laboració entre els membres dels cossos de policia de les

diferents esferes administratives territorials, la Llei ha considerat necessari establir també unes vies institucionalitzades d'auxili i cooperació i uns mecanismes orgànics de coordinació.

Les vies d'auxili i cooperació responen als supòsits d'insuficiència de mitjans, que poden concórrer en algunes comunitats autònomes; en aquests casos, les forces i cossos de seguretat de l'Estat han de coadjuvar a la realització de les seves funcions policials, o s'ha de portar a terme l'adscripció funcional d'unitats del Cos Nacional de Policia a les comunitats autònomes que no disposin de policia pròpia, i sí la possibilitat de crear-la, recollida als seus estatuts. Quant als mecanismes orgànics de coordinació, el dret comparat ofereix models acabats d'articulació de les diferents peces orgàniques en matèria de seguretat, sobre la base dels quals s'ha optat per la creació d'un òrgan polític —el Consell de Política de Seguretat—, de composició paritària, presidit pel ministre de l'Interior i integrat pels consellers d'Interior o Governació de les comunitats autònomes, assistit per un òrgan de caràcter tècnic, denominat Comitè d'Experts.

Aquests òrgans han d'elaborar fórmules de coordinació, acords, programes de formació, d'informació i d'actuacions conjuntes; i també els correspon l'elaboració de directrius generals i el dictamen de les disposicions legals que afectin els cossos de policia.

En qualsevol cas, més que de coordinació coercitiva o jeràrquica, es tracta d'una coordinació de caràcter informatiu, tenint en compte el caràcter paritari dels òrgans previstos, d'acord amb el precedent establert a l'article 4t de la Llei 12/1983, de 14 d'octubre, reguladora del procés autonòmic, amb suport en els pronunciaments del Tribunal Constitucional.

En els nivells autonòmic i local es recull la possibilitat de constituir juntes de seguretat a les comunitats autònomes i als municipis que disposin de cossos de policia propis, per harmonitzar la seva actuació i la dels cossos i forces de seguretat de l'Estat, com a mecanisme complementari de coordinació operativa, ja que la coordinació general s'atribueix als òrgans abans esmentats.

TÍTOL PRIMER

Dels cossos i forces de seguretat

CAPÍTOL PRIMER

Disposicions generals

Article primer

1. La seguretat pública és competència exclusiva de l'Estat. El seu manteniment correspon al Govern de la Nació.

2. Les comunitats autònomes han de participar en el manteniment de la seguretat pública en els termes que estableixin els respectius estatuts i en el marc d'aquesta Llei.

3. Les corporacions locals han de participar en el manteniment de la seguretat pública en els termes establerts a la Llei reguladora de les bases de règim local i en el marc d'aquesta Llei.

4. El manteniment de la seguretat pública l'han d'exercir les diferents administracions públiques a través de les forces i cossos de seguretat.

Article segon

Són forces i cossos de seguretat:

- a) Les forces i cossos de seguretat de l'Estat dependents del Govern de la Nació.
- b) Els cossos de policia dependents de les comunitats autònomes.
- c) Els cossos de policia dependents de les corporacions locals.

Article tercer

Els membres de les forces i cossos de seguretat han d'ajustar la seva actuació al principi de cooperació recíproca i la seva coordinació s'ha d'efectuar a través dels òrgans que a aquest efecte estableix aquesta Llei.

Article quart

1. Tots tenen el deure de prestar a les forces i cossos de seguretat l'auxili necessari en la investigació i persecució dels delictes en els termes previstos legalment.

2. Les persones i entitats que exerceixin funcions de vigilància, seguretat o custòdia referides a personal i béns o serveis de titularitat pública o privada tenen l'obligació especial d'auxiliar les forces i cossos de seguretat o col·laborar-hi en tot moment.

CAPÍTOL II

Principis bàsics d'actuació

Article cinquè

Són principis bàsics d'actuació dels membres de les forces i cossos de seguretat els següents:

1. Adequació a l'ordenament jurídic, especialment:
 - a) Exercir la seva funció amb respecte absolut a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.
 - b) Actuar, en el compliment de les seves funcions, amb absoluta neutralitat política i imparcialitat i, en conseqüència, sense cap discriminació per raó de raça, religió o opinió.
 - c) Actuar amb integritat i dignitat. En particular, s'han d'abstenir de tot acte de corrupció i oposar-s'hi decididament.
 - d) Subjectar-se, en la seva actuació professional, als principis de jerarquia i subordinació. En cap cas l'obediència deguda no pot emparar ordres que comportin l'execució d'actes que constitueixin manifestament un delictes o siguin contraris a la Constitució o a les lleis.
 - e) Col·laborar amb l'Administració de justícia i auxiliar-la en els termes que estableix la Llei.

2. Relacions amb la comunitat. Singularment:

- a) Impedir, en l'exercici de la seva actuació professional, qualsevol pràctica abusiva, arbitrària o discriminatoria que comporti violència física o moral.
- b) Observar en tot moment un tracte correcte i acurat en les seves relacions amb els ciutadans, als quals ha de procurar auxiliar i protegir, sempre que les circumstàncies ho aconsellin o siguin requerits per a això. En totes les seves intervencions, han de proporcionar informació completa, i tan àmplia com sigui possible, sobre les causes i la finalitat d'aquestes.
- c) En l'exercici de les seves funcions han d'actuar amb la decisió necessària, i sense demora quan en depengui evitar un dany greu, immediat i irreparable; i en fer-ho s'han de regir pels principis de congruència, oportunitat i proporcionalitat en la utilització dels mitjans al seu abast.
- d) Només han d'utilitzar les armes en les situacions en què hi hagi un risc racionalment greu per a la seva vida, la seva integritat física o les de terceres persones, o

en les circumstàncies que puguin comportar un risc greu per a la seguretat ciutadana i de conformitat amb els principis a què es refereix l'apartat anterior.

3. Tractament de detinguts, especialment:

a) Els membres de les forces i cossos de seguretat s'han d'identificar degudament com a tals en el moment d'efectuar una detenció.

b) Han de vetllar per la vida i integritat física de les persones a les quals detinguin o que es trobin sota la seva custòdia i han de respectar l'honor i la dignitat de les persones.

c) Han de complir i observar amb la diligència deguda els tràmits, terminis i requisits exigits per l'ordenament jurídic, quan es procedeixi a la detenció d'una persona.

4. Dedicació professional:

Han de portar a terme les seves funcions amb total dedicació i han d'intervenir sempre, en qualsevol temps i lloc, tant si es troben de servei com si no, en defensa de la llei i de la seguretat ciutadana.

5. Secret professional:

Han de guardar rigorós secret respecte a totes les informacions que coneguin per raó o en ocasió de l'exercici de les seves funcions. No estan obligats a revelar les fonts d'informació, llevat que l'exercici de les seves funcions o les disposicions de la llei els imposin actuar d'una altra manera.

6. Responsabilitat:

Són responsables personalment i directament dels actes que portin a terme en la seva actuació professional, infringint o vulnerant les normes legals, així com les reglamentàries que regeixin la seva professió i els principis enunciats anteriorment, sense perjudici de la responsabilitat patrimonial que pugui correspondre a les administracions públiques per aquestes.

CAPÍTOL III

Disposicions estatutàries comunes

Article sisè

1. Els poders públics han de promoure les condicions més favorables per a una adequada promoció professional, social i humana dels membres de les forces i cossos de seguretat, d'acord amb els principis d'objectivitat, igualtat d'oportunitats, mèrit i capacitat.

2. La formació i perfeccionament dels membres de les forces i cossos de seguretat s'ha d'adequar als principis assenyalats a l'article 5è i s'ha d'ajustar als criteris següents:

a) Ha de tenir caràcter professional i permanent.

b) Els estudis que es cursin en els centres d'ensenyament dependents de les diferents administracions públiques poden ser objecte de convalidació pel Ministeri d'Educació i Ciència, que a aquest efecte ha de tenir en compte les titulacions exigides per accedir a cada un i la naturalesa i durada dels estudis.

c) Per impartir els ensenyaments i cursos esmentats s'ha de promoure la col·laboració institucional de la universitat, el poder judicial, el Ministeri Fiscal, les Forces Armades i altres institucions, centres o establiments que específicament interessin als fins docents esmentats.

3. Els membres de les forces i cossos de seguretat han de jurar o prometre acatament a la Constitució com a norma fonamental de l'Estat.

4. Tenen dret a una remuneració justa que tingui en compte el seu nivell de formació, règim d'incompatibilitats, mobilitat per raons de servei, dedicació i el risc que comporta la seva missió, així com l'especificitat dels horaris de treball i la seva peculiar estructura.

5. Per reglament se n'ha de determinar el règim d'horari de servei, que s'ha d'adaptar a les peculiars característiques de la funció policial.

6. Els llocs de servei en les respectives categories s'han de proveir de conformitat amb els principis de mèrit, capacitat i antiguitat, d'acord amb el que disposi la reglamentació corresponent.

7. La pertinença a les forces i cossos de seguretat és causa d'incompatibilitat per a l'exercici de qualsevol altra activitat pública o privada, llevat de les activitats exceptuades de la legislació sobre incompatibilitats.

8. Els membres de les forces i cossos de seguretat no poden exercir en cap cas el dret de vaga, ni accions substitutives d'aquest dret o concertades amb la finalitat d'alterar el funcionament normal dels serveis.

9. El règim disciplinari, sense perjudici de l'observança de les garanties adequades, ha d'estar inspirat en uns principis que siguin conformes amb la missió fonamental que la Constitució els atribueix i amb l'estructura i l'organització jerarquitzada i disciplinada pròpies d'aquests.

Article setè

1. En l'exercici de les seves funcions, els membres de les forces i cossos de seguretat tenen a tots els efectes legals el caràcter d'agents de l'autoritat.

2. Quan es cometi un delictes d'atemptat, utilitzant en la seva execució armes de foc, explosius o altres mitjans d'agressió de perillositat anàloga, que puguin posar en perill greu la integritat física dels membres de les forces i cossos de seguretat, tenen a efectes de la seva protecció penal la consideració d'autoritat.

3. La Guàrdia Civil només té la consideració de força armada en el compliment de les missions de caràcter militar que se li encarreguin, d'acord amb l'ordenament jurídic.

Article vuitè

1. La jurisdicció ordinària és la competent per conèixer dels delictes que es cometin contra membres de les forces i cossos de seguretat, així com dels comesos per aquests en l'exercici de les seves funcions.

Iniciades unes actuacions pels jutges d'instrucció, quan aquests entenguin que hi ha indicis racionals de criminalitat per la conducta de membres de les forces i cossos de seguretat, han de suspendre les seves actuacions i les han de remetre a l'audiència provincial corresponent, que és la competent per seguir la instrucció, ordenar, si s'escau, el processament i dictar la decisió que correspongui.

Quan el fet sigui constitutiu de falta, els jutges d'instrucció són competents per a la instrucció i la decisió, de conformitat amb les normes de la Llei d'enjudiciament criminal.

S'exceptua del que disposen els paràgrafs anteriors els supòsits en què sigui competent la jurisdicció militar.

2. El compliment de la presó preventiva i de les penes privatives de llibertat pels membres de les forces i cossos de seguretat s'ha de fer en establiments penitenciaris ordinaris, amb separació de la resta de detinguts o presos.

3. La iniciació d'un procediment penal contra membres de les forces i cossos de seguretat no impedeix la incoació i tramitació d'expedients governatius o discipli-

naris pels mateixos fets. No obstant això, la resolució definitiva de l'expedient només es pot produir quan la sentència que recaigui en l'àmbit penal sigui ferma, i la declaració de fets provats vincula l'Administració. Les mesures cautelars que es puguin adoptar en aquests supòsits es poden prolongar fins que recaigui una resolució definitiva en el procediment judicial, excepte pel que fa a la suspensió de sou, en què cal atènyer-se al que disposi la legislació general de funcionaris.

TÍTOL II

De les forces i cossos de seguretat de l'Estat

CAPÍTOL PRIMER

Disposicions generals

Article novè

Les forces i cossos de seguretat de l'Estat exerceixen les seves funcions en tot el territori nacional i estan integrades per:

- a) El Cos Nacional de Policia, que és un institut armat de naturalesa civil, dependent del ministre de l'Interior.
- b) La Guàrdia Civil, que és un institut armat de naturalesa militar, dependent del ministre de l'Interior, en l'exercici de les funcions que aquesta Llei li atribueix, i del ministre de Defensa, en el compliment de les missions de caràcter militar que aquest o el Govern li encarreguin. En temps de guerra i durant l'estat de setge, depèn exclusivament del ministre de Defensa.

Article desè

1. Correspon al ministre de l'Interior l'administració general de la seguretat ciutadana i el comandament superior de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, així com la responsabilitat de les relacions de col·laboració i auxili amb les autoritats policials d'altres països, d'acord amb el que estableixin tractats i acords internacionals.

2. Sota l'autoritat immediata del ministre de l'Interior, aquest comandament l'exerceix en els termes establerts en aquesta Llei el director de la Seguretat de l'Estat, del qual depenen directament les direccions generals de la Guàrdia Civil i de la Policia, a través de les quals coordina l'actuació dels cossos i forces de seguretat de l'Estat.

3. A cada província, el governador civil exerceix el comandament directe de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, amb subjecció a les directrius dels òrgans esmentats als apartats anteriors, sense perjudici de la dependència funcional de les unitats de policia judicial, respecte dels jutges, dels tribunals i del Ministeri Fiscal, en les seves funcions d'investigació del delictes i descobriment i assegurament del delinqüent.

CAPÍTOL II

De les funcions

Article onze

1. Les forces i cossos de seguretat de l'Estat tenen com a missió protegir el lliure exercici dels drets i llibertats i garantir la seguretat ciutadana mitjançant l'exercici de les funcions següents:

- a) Vetllar pel compliment de les lleis i disposicions generals, executant les ordres que rebin de les autoritats, en l'àmbit de les seves respectives competències.
- b) Auxiliar i protegir les persones i assegurar la conservació i custòdia dels béns que es trobin en situació de perill per qualsevol causa.
- c) Vigilar i protegir els edificis i instal·lacions públiques que ho requereixin.
- d) Vetllar per la protecció i seguretat d'altres personalitats.
- e) Mantenir i restablir, si s'escau, l'ordre i la seguretat ciutadana.
- f) Prevenir la comissió d'actes delictius.
- g) Investigar els delictes per descobrir i detenir els presumptes culpables, assegurar els instruments, efectes i proves del delictes, posant-los a disposició del jutge o Tribunal competent i elaborar els informes tècnics i pericials que siguin procedents.
- h) Captar, rebre i analitzar totes les dades que tinguin interès per a l'ordre i la seguretat pública, i estudiar, planificar i executar els mètodes i les tècniques de prevenció de la delinqüència.
- i) Col·laborar amb els serveis de protecció civil en els casos de risc greu, catàstrofe o calamitat pública, en els termes que s'estableixin en la legislació de protecció civil.

2. Les funcions assenyalades al paràgraf anterior s'han d'exercir d'acord amb la següent distribució territorial de competències:

- a) Correspon al Cos Nacional de Policia exercir aquestes funcions a les capitals de província i als termes municipals i nuclis urbans que determini el Govern.
- b) La Guàrdia Civil les ha d'exercir a la resta del territori nacional i el seu mar territorial.

3. No obstant el que disposa l'apartat anterior, els membres del Cos Nacional de Policia poden exercir les funcions d'investigació i les de coordinació de les dades a què es refereixen els apartats g) i h) del número 1 d'aquest article, en tot el territori nacional.

La Guàrdia Civil, per a l'exercici de les seves competències pròpies, pot així mateix dur a terme les investigacions que siguin procedents en tot el territori nacional, quan això sigui necessari.

En tot cas d'actuació fora del seu àmbit territorial, els membres de cada cos n'han de donar compte a l'altre.

4. Sense perjudici de la distribució de competències de l'apartat 2 d'aquest article, els dos cossos han d'actuar fora del seu àmbit competencial per mandat judicial o del Ministeri Fiscal o, en casos excepcionals, quan ho requereixi l'eficàcia adequada en la seva actuació; en els dos supòsits ho han de comunicar immediatament al governador civil i als comandaments amb competència territorial o material. El governador civil pot ordenar la continuació de les actuacions o, per contra, el pas d'aquestes al cos competent, excepte quan estiguin actuant per mandat judicial o del Ministeri Fiscal.

5. En cas de conflicte de competències, ja sigui positiu o negatiu, s'ha de fer càrrec del servei el cos que hagi fet les primeres actuacions, fins que el governador civil o les instàncies superiors del Ministeri de l'Interior resolguin el que sigui procedent, sense perjudici del que es disposa per a la policia judicial.

6. Per tal d'aconseguir la utilització òptima dels mitjans disponibles i la distribució racional d'efectius, el Ministeri de l'Interior pot ordenar que qualssevol dels cossos assumeixi, en zones o nuclis determinats, totes o algunes de les funcions exclusives assignades a l'altre cos.

Article dotze

1. A més de les funcions comunes establertes a l'article anterior, s'estableix la distribució material de competències següent:

- A) Les exerceix el Cos Nacional de Policia:
- L'expedició del document nacional d'identitat i dels passaports.
 - El control d'entrada i sortida del territori nacional d'espanyols i estrangers.
 - Les previstes a la legislació sobre estrangeria, refugi i asil, extradició, expulsió, emigració i immigració.
 - La vigilància i inspecció del compliment de la normativa en matèria de joc.
 - La investigació i persecució dels delictes relacionats amb la droga.
 - Col·laborar i prestar auxili a les policies d'altres països, de conformitat amb el que estableixen els tractats o acords internacionals sobre les lleis, sota la direcció superior del Ministeri de l'Interior.
 - El control de les entitats i serveis privats de seguretat, vigilància i investigació, del seu personal, mitjans i actuacions.
 - Les altres que li atribueixi la legislació vigent.
- B) Les exerceix la Guàrdia Civil:
- Les derivades de la legislació vigent sobre armes i explosius.
 - El resguard fiscal de l'Estat i les actuacions encaminades a evitar i perseguir el contraban.
 - La vigilància del tràfic, trànsit i transport a les vies públiques interurbanes.
 - La custòdia de vies de comunicació terrestre, costes, fronteres, ports, aeroports i centres i instal·lacions que pel seu interès ho requereixin.
 - Vetllar pel compliment de les disposicions que tendeixin a la conservació de la naturalesa i medi ambient, dels recursos hidràulics, així com de la riquesa cinegètica, piscícola, forestal i de qualsevol altra índole relacionada amb la naturalesa.
 - La conducció interurbana de presos i detinguts.
 - Les altres que li atribueixi la legislació vigent.
2. Les forces i cossos de seguretat de l'Estat estan obligades a la cooperació recíproca en l'exercici de les seves competències respectives.
3. Les dependències del Cos Nacional de policia i de la Guàrdia Civil han d'actuar recíprocament com a oficines per a la recepció i tramitació dels documents dirigits a les autoritats de qualsevol dels dos instituts.

CAPÍTOL III

De la Guàrdia Civil*Article tretze*

- El cos de la Guàrdia Civil s'estructura jeràrquicament segons les diferents ocupacions, de conformitat amb la seva naturalesa militar.
- El règim estatutari de la Guàrdia Civil és el que estableixen aquesta Llei, les normes que la despleguen i l'ordenament militar.

Article catorze

1. El Ministeri de l'Interior ha de disposar tot el que fa referència a serveis de la Guàrdia Civil relacionats amb la seguretat ciutadana i altres competències atribuïdes per aquesta Llei, així com les seves retribucions, destinacions, aquarteraments i material.

2. Conjuntament, els ministres de Defensa i Interior han de disposar tot el que fa referència a la selecció, formació, perfeccionament, armament i desplegament territorial, i proposar al Govern el nomenament del titular de la Direcció General de la Guàrdia Civil, així com la normativa reguladora del voluntariat especial per a la prestació del servei militar en aquesta.

3. El ministre de Defensa ha de disposar el que concerneix el règim d'ascensos i situacions del personal, així com les missions de caràcter militar que s'encarreguin a la Guàrdia Civil, i exercir, respecte al voluntariat especial per a la prestació del servei militar en aquesta, les competències que normativament li corresponguin.

Article quinze

1. La Guàrdia Civil, per la seva condició d'institut armat de naturalesa militar, a efectes disciplinaris, es regeix per la seva normativa específica.

En tot cas, és competent per a la imposició de la sanció de separació del servei el ministre de Defensa, amb l'informe previ del ministre de l'Interior.

2. Els membres de la Guàrdia Civil no poden pertànyer a partits polítics o sindicats ni fer peticions col·lectives: individualment poden exercir el dret de petició en els termes que estableixi la seva legislació específica.

CAPÍTOL IV

De la Policia

SECCIÓ 1a NORMES GENERALS, ESCALES I SISTEMES D'ACCÉS

Article setze

1. L'estructura i competència dels òrgans de direcció del Cos Nacional de Policia són les que s'estableixen a les normes orgàniques del Ministeri de l'Interior.

2. El règim estatutari del Cos Nacional de Policia s'ha d'ajustar a les previsions d'aquesta Llei i les disposicions que la despleguen, i tenir com a dret supletori la legislació vigent referida als funcionaris de l'Administració civil de l'Estat. Els seus membres, homes i dones, actuen d'uniforme o sense l'uniforme, en funció de la destinació que ocupin i del servei que facin.

3. La jubilació forçosa es produeix en complir el funcionari seixanta-cinc anys.

4. Per Llei, s'han de determinar les edats i causes del pas dels funcionaris del Cos Nacional de Policia a la situació de segona activitat, atenent les aptituds físiques que demani la seva funció. Així mateix s'han d'establir les remuneracions a percebre i les obligacions corresponents a aquesta situació.

Article disset

El Cos Nacional de Policia consta de les escales i categories següents:

— L'escala superior, amb dues categories. El seu sistema d'accés és a la inferior des de l'escala executiva i a la categoria superior des de la inferior; per promoció interna en els dos casos.

— L'escala executiva, amb dues categories. El seu sistema d'accés és el d'oposició lliure i el de promoció interna, en el percentatge que es determini per reglament, per a la categoria inferior, i de promoció interna per a la categoria superior.

— L'escala de subinspecció, amb una sola categoria, a la qual s'accedeix únicament per promoció interna des de l'escala bàsica.

— L'escala bàsica, amb dues categories, a les quals s'accedeix per oposició lliure a la categoria inferior, i per promoció interna a la superior.

Per a l'accés a les escales anteriors, s'exigeix estar en possessió dels títols dels grups A, B, C i D, respectivament, i la superació dels cursos corresponents al centre de formació.

Al Cos Nacional de Policia hi ha d'haver les places de facultatius i de tècnics, amb títols dels grups A i B, que siguin necessàries per a la cobertura i suport de la funció policial, que s'han de cobrir entre funcionaris d'acord amb el sistema que es determini per reglament. Excepcionalment, si les circumstàncies ho exigeixen, es poden contractar, temporalment, especialistes per a l'exercici d'aquestes funcions.

Els grups als quals es refereixen els apartats anteriors d'aquest article són els corresponents als grups de classificació establerts a l'article 25 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública.

SECCIÓ 2a DELS DRETS DE REPRESENTACIÓ COL·LECTIVA

Article divuit

1. Els membres del Cos Nacional de Policia tenen dret a constituir organitzacions sindicals d'àmbit nacional per a la defensa dels seus interessos professionals, així com a afiliar-s'hi i participar-hi activament en els termes que preveu aquesta Llei.

2. Els membres del Cos Nacional de Policia només es poden afiliar a organitzacions sindicals formades exclusivament pels membres del mateix cos. Aquestes organitzacions no es poden federar o confederar amb altres que, al seu torn, no estiguin integrades exclusivament pels membres del dit cos. No obstant això, poden formar part d'organitzacions internacionals del seu mateix caràcter.

Article dinou

L'exercici del dret de sindicació i de l'acció sindical per part dels membres del Cos Nacional de Policia té com a límits el respecte dels drets fonamentals i llibertats públiques reconeguts a la Constitució i, especialment, el dret a l'honor, a la intimitat i a la pròpia imatge, així com el crèdit i prestigi de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, la seguretat ciutadana i dels mateixos funcionaris i la garantia del secret professional. Constitueixen així mateix un límit, en la mesura que puguin ser vulnerats per l'exercici esmentat, els principis bàsics d'actuació de l'article 5è d'aquesta llei.

Article vint

1. Per constituir una organització sindical és necessari disposar-ne els estatuts, acompanyats de l'acta fundacional, en el Registre especial de la Direcció General de Policia.

2. Els estatuts han de contenir, almenys, les mencions següents:

- a) Denominació de l'associació.
- b) Objectius específics de l'associació.
- c) Domicili.
- d) Òrgans de representació, govern i administració i normes per al seu funcionament, així com el règim de provisió electiva de càrrecs, que s'han d'ajustar a principis democràtics.
- e) Requisits i procediments per a l'adquisició i pèrdua de la condició d'afiliats, així com el règim de modificació dels seus estatuts i dissolució de l'associació sindical.

f) Règim econòmic de l'organització, que estableixi el caràcter, procedència i destinació dels seus recursos, així com els mitjans que permetin als afiliats conèixer la situació econòmica.

3. Només es poden rebutjar, mitjançant una resolució motivada, els estatuts que no tinguin els requisits mínims a què es refereix el número anterior, i els defectes dels quals no hagin estat solucionats en el termini de deu dies, a partir del moment que se'ls requereixi a aquest efecte.

Article vint-i-u

1. Les organitzacions sindicals legalment constituïdes tenen dret a formular propostes i elevar un informe o dirigir peticions a les autoritats competents, així com a tenir la representació dels seus afiliats davant els òrgans competents de l'Administració pública.

2. Tenen la condició de representants de les organitzacions sindicals del Cos Nacional de Policia els funcionaris que hi pertanyin i hagin estat formalment designats com a tals per l'òrgan de govern d'aquelles, d'acord amb els seus respectius estatuts.

Article vint-i-dos

1. Les organitzacions sindicals del Cos Nacional de Policia que en les últimes eleccions al Consell de Policia hagin obtingut, almenys, un representant en el dit Consell, o en dues de les escales el 10 per 100 dels vots emesos en cadascuna, es consideren organitzacions sindicals representatives, i en aquesta condició tenen, a més, capacitat per:

a) Participar com a interlocutors en la determinació de les condicions de prestació del servei dels funcionaris, a través dels procediments establerts a aquest efecte.

b) Integrar-se en el grup de treball o comissions d'estudi que s'estableixin a aquest efecte.

2. Els representants d'aquestes organitzacions sindicals representatives tenen dret:

a) A l'assistència i a l'accés als centres de treball per participar en activitats pròpies de la seva associació sindical, amb la comunicació prèvia al cap de la dependència i sense que l'exercici d'aquest dret pugui interrompre el desenvolupament normal del servei policial.

b) Al nombre d'hores mensuals que s'estableixin per reglament per a l'exercici de les funcions sindicals pròpies de la seva representació.

c) Al gaudi dels permisos no retribuïts necessaris per a l'exercici de les funcions sindicals pròpies del seu càrrec, dins els límits que s'estableixin per reglament.

d) Al pas a la situació de serveis especials, en els termes que s'estableixin per reglament, amb dret a reserva del lloc de treball i al còmput d'antiguitat, mentre duri l'exercici del seu càrrec representatiu, i s'han d'incorporar al seu lloc de treball dins el mes següent a la data del cessament.

3. El nombre de representants que l'Administració ha de reconèixer, als efectes del que es determina al número 2 d'aquest article, s'ha de correspondre amb el nombre de representants que cada organització sindical hagi obtingut a les eleccions al Consell de Policia.

4. En tot cas, es reconeix l'organització sindical que no hagi obtingut representants elegits en el Consell de Policia, però sí, almenys, el 10 per 100 de vots en una escala, el dret a un representant, als únics efectes del que preveu el número 2 d'aquest article.

Article vint-i-tres

1. A les dependències amb més de 250 funcionaris, les organitzacions sindicals tenen dret que se'ls faciliti un local adequat per a l'exercici de les seves activitats. En tot cas tenen dret a la instal·lació a cada dependència policial d'un tauler d'anuncis, en un lloc on es garanteixi un accés fàcil a aquest dels funcionaris.

2. Aquests poden fer reunions sindicals en locals oficials, fora de les hores de feina i sense pertorbar la marxa del servei, amb l'autorització prèvia del cap de la dependència, que només la pot denegar quan consideri que el servei es pot veure afectat.

3. L'autorització s'ha de sol·licitar amb una antelació mínima de setanta-dues hores i s'hi han de fer constar la data, hora i lloc de la reunió, així com l'ordre del dia previst.

4. La resolució corresponent s'ha de notificar, almenys, vint-i-quatre hores abans de la prevista per a la reunió, sense perjudici del que disposa el número 2.

Article vint-i-quatre

1. Les organitzacions sindicals han de respondre pels actes o acords adoptats pels seus òrgans estatutaris en l'esfera de les seves respectives competències.

2. Aquestes organitzacions han de respondre pels actes dels seus afiliats, quan es produeixin en l'exercici regular de les funcions representatives o es provi que els afiliats actuaven per compte de les organitzacions sindicals.

SECCIÓ 3a DEL CONSELL DE POLICIA

Article vint-i-cinc

1. Sota la presidència del ministre de l'Interior o persona en qui delegui, es crea el Consell de Policia, amb representació paritària de l'Administració i dels membres del cos nacional de policia.

2. Són funcions del Consell de Policia:

a) La mediació i conciliació en cas de conflictes col·lectius.

b) La participació en l'establiment i les condicions de prestació del servei dels funcionaris.

c) La formulació de mocions i l'evacuació de consultes en matèries relatives a l'estatut professional.

d) L'emissió d'informes en els expedients disciplinaris que s'instrueixin per faltes molt greus contra membres del cos nacional de policia i en tots els que s'instrueixin als representants dels sindicats, a què es refereix l'article 22 d'aquesta Llei.

e) L'informe previ de les disposicions de caràcter general que es pretenguin dictar sobre les matèries a què es refereixen els apartats anteriors.

f) Les altres que li atribueixin les lleis i disposicions generals.

3. Els representants de l'Administració en el Consell de Policia els designa el ministre de l'Interior.

La representació dels membres del Cos Nacional de Policia en el Consell s'estructura per escales, sobre la base d'un representant per cada 6.000 funcionaris o fracció, de cadascuna de les quatre escales que constitueixen el Cos.

Article vint-i-sis

1. S'han de fer eleccions en el si del Cos Nacional de Policia, a l'efecte de designar els representants dels seus membres en el Consell de Policia i determinar la condició de representatius dels sindicats constituïts d'acord amb el que disposa aquesta Llei.

Les eleccions s'han de fer per escales, i els seus membres han de votar una llista que contingui el nom o noms dels candidats a representants d'aquesta llista, mitjançant sufragi personal, directe i secret.

2. Els candidats a l'elecció poden ser presentats, mitjançant llistes nacionals, per a cada una de les escales, pels sindicats de funcionaris o per les agrupacions d'electors de les diferents escales legalment constituïdes.

Les llistes han de contenir tant noms com llocs a cobrir, més el mateix nombre de suplents.

3. Mitjançant el sistema de representació proporcional s'ha d'atribuir a cada llista el nombre de llocs que li corresponguin, de conformitat amb el quocient que resulti de dividir el nombre de votants pel de llocs a cobrir. Si ha un lloc o llocs sobrants, s'han d'atribuir a la llista o llistes que tinguin la resta de vots més elevada.

4. La durada del mandat dels delegats en el Consell de Policia és de quatre anys i poden ser reelegits en successius processos electorals.

En cas que es produeixi una vacant, per qualsevol causa, en la representació dels funcionaris en el Consell de Policia, l'ha de cobrir automàticament el candidat que ocupi el lloc següent a la llista respectiva.

5. Per reglament, s'han d'establir les normes complementàries que siguin necessàries per a la convocatòria de les eleccions, el procediment electoral i, en general, per al funcionament del Consell de Policia.

SECCIÓ 4a RÈGIM DISCIPLINARI

Article vint-i-set

1. El règim disciplinari dels funcionaris del Cos Nacional de Policia s'ha d'ajustar als principis que estableixen el capítol II del títol I d'aquesta Llei i les normes del present capítol.

2. Les faltes poden ser lleus, greus i molt greus. Les faltes lleus prescriuen al cap d'un mes; les greus, al cap de dos anys, i les molt greus, al cap de sis anys. La prescripció s'interromp en el moment que s'inicia el procediment disciplinari.

3. Es consideren faltes molt greus:

a) L'incompliment del deure de fidelitat a la Constitució en l'exercici de les funcions.

b) Qualsevol conducta constitutiva de delictes dolosos.

c) L'abús de les seves atribucions i la pràctica de tractes inhumans, degradants, discriminatoris i vexatoris a les persones que es trobin sota la seva custòdia.

d) La subordinació individual o col·lectiva, respecte a les autoritats o comandaments de què depenguin, així com la desobediència a les instruccions legítimes donades per aquells.

e) La no-prestació d'auxili amb urgència, en els fets o circumstàncies greus en què sigui obligada la seva actuació.

f) L'abandonament del servei.

g) La violació del secret professional i la falta del sigil adequat respecte als assumptes que coneguin per raó del seu càrrec, que perjudiqui el desenvolupament de la tasca policial o qualsevol persona.

h) L'exercici d'activitats públiques o privades incompatibles amb el desenvolupament de les seves funcions.

i) La participació en vagues, en accions substitutives d'aquestes o en actuacions concertades amb la finalitat d'alterar el normal funcionament dels serveis.

j) Haver estat sancionat per la comissió de tres o més faltes greus en el període d'un any.

k) La falta de col·laboració manifesta amb els altres membres de les forces i cossos de seguretat.

l) Embriagar-se o consumir drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicòtropes durant el servei o amb habitualitat.

m) Qualsevol altra conducta no enumerada als punts anteriors, tipificada com a falta molt greu a la legislació general de funcionaris.

4. Les faltes greus i lleus s'han de determinar per reglament, de conformitat amb els criteris següents:

- a) Intencionalitat.
- b) La pertorbació que puguin produir en el funcionament normal de l'Administració i dels serveis policials.
- c) Els danys i perjudicis o la falta de consideració que puguin implicar per als ciutadans i els subordinats.
- d) El trencament que pugui suposar dels principis de disciplina i jerarquia propis d'aquest cos.
- e) Reincidència.
- f) En general, la seva transcendència per a la seguretat ciutadana.

5. Incorren en la mateixa responsabilitat que els autors d'una falta els que indueixin a la seva comissió i els caps que la tolerin. Així mateix, incorren en falta d'inferior grau els que encobreixin la comissió d'una falta.

Article vint-i-vuit

1. Per raó de les faltes, a què es refereix l'article precedent, es poden imposar als funcionaris del Cos Nacional de Policia les sancions següents:

1.1. Per faltes molt greus:

- a) Separació del servei.
- b) Suspensió de funcions de tres a sis anys.

1.2. Per faltes greus:

- a) Suspensió de funcions per menys de tres anys.
- b) Trasllat amb canvi de residència.
- c) Immobilització en l'escalafó per un període no superior a cinc anys.
- d) Pèrdua de cinc a vint dies de remuneració i suspensió de funcions pel mateix període.

1.3. Per faltes lleus:

- a) Pèrdua d'un a quatre dies de remuneració i suspensió de funcions pel mateix període, que no suposa la pèrdua d'antiguitat ni implica la immobilització en l'escalafó.
- b) Advertència.

Les sancions per faltes molt greus prescriuen al cap de sis anys, les imposades per faltes greus al cap de dos anys, i les imposades per faltes lleus al cap d'un mes.

El termini de prescripció es comença a comptar l'endemà d'aquell en què adquireixi fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció o des que es trenqui el seu compliment, si ha començat.

2. Les sancions disciplinàries s'anoten en els respectius expedients personals amb indicació de les faltes que les van motivar.

Transcorreguts dos o sis anys des del compliment de la sanció, segons que es tracti de faltes greus o molt greus no sancionades amb la separació del servei, es pot acordar la cancel·lació d'aquelles anotacions a instància de l'interessat que acrediti bona conducta des que se li va imposar la sanció. La cancel·lació d'anotacions per faltes lleus es fa a petició de l'interessat al cap de sis mesos de la data del seu compliment. La cancel·lació produeix l'efecte d'anul·lar l'anotació sense que es pugui certificar, llevat que ho sol·licitin les autoritats competents per a això i als efectes exclusius del seu expedient personal.

3. Els funcionaris del Cos Nacional de Policia tenen l'obligació de comunicar per escrit al superior jeràrquic competent els fets que considerin constitutius de faltes greus i molt greus dels quals tinguin coneixement.

4. No es poden imposar sancions, per faltes greus o molt greus, sinó en virtut d'expedient instruït a aquest efecte, la tramitació del qual es regeix pels principis de sumarietat i celeritat. La sanció per faltes lleus es pot imposar sense més tràmits que l'audiència a l'interessat.

Les sancions disciplinàries imposades als funcionaris del Cos Nacional de Policia són immediatament executives i el seu compliment no suspèn la interposició de cap tipus de recurs, administratiu o judicial, si bé l'autoritat a qui competeixi resoldre-ho pot suspendre, d'ofici o a instància de part, l'execució de la sanció imposada, en cas que aquesta execució pugui causar perjudicis d'impossible o de difícil reparació.

5. Per a la imposició de la sanció de separació del servei és competent el ministre de l'Interior.

Per a la imposició de sancions per faltes molt greus i greus, a més del ministre de l'Interior, és competent el director de la seguretat de l'Estat.

Per a la imposició de les sancions per faltes greus també és competent el director general de la Policia.

A més dels òrgans anteriors, els governadors civils i els caps de les dependències, centrals o perifèriques, en què prestin servei els infractors són competents per a la imposició de les sancions per faltes lleus.

6. Iniciat un procediment penal o disciplinari, l'autoritat competent pot acordar-ne la suspensió provisional per ordenar la incoació de l'expedient administratiu. La situació de suspensió provisional es regula pel que disposa la legislació general de funcionaris, sense perjudici del que estableix l'article 8.3.

CAPÍTOL V

De l'organització d'unitats de policia Judicial

Article vint-i-nou

1. Les funcions de policia judicial que s'esmenten a l'article 126 de la Constitució les exerceixen les forces i cossos de seguretat de l'Estat, a través de les unitats que es regulen en aquest capítol.

2. Per al compliment d'aquesta funció té caràcter col·laborador de les forces i cossos de seguretat de l'Estat el personal de policia de les comunitats autònomes i de les corporacions locals.

Article trenta

1. El Ministeri de l'Interior ha d'organitzar amb funcionaris de les forces i cossos de seguretat de l'Estat que tinguin la formació especialitzada adequada unitats de policia judicial, atenent criteris territorials i d'especialització delictuosa, a les quals correspon aquesta funció amb caràcter permanent i especial.

2. Aquestes unitats orgàniques de policia judicial les pot adscriure, en tot o en part, el Ministeri de l'Interior, escoltat el Consell General del Poder Judicial, a determinats jutjats i tribunals. De la mateixa manera es poden adscriure al Ministeri Fiscal, escoltat el fiscal general de l'Estat.

Article trenta-u

1. En el compliment de les seves funcions, els funcionaris adscrits a unitats de policia judicial depenen orgànicament del Ministeri de l'Interior i funcionalment dels jutges, tribunals o Ministeri Fiscal que estiguin coneixent de l'assumpte objecte de la seva investigació.

2. Els jutges o presidents dels respectius òrgans de l'ordre jurisdiccional penal, així com els fiscals en cap poden sol·licitar la intervenció en una investigació de funcionaris o mitjans adscrits a unitats orgàniques de policia judicial per conducte del president del Tribunal Suprem o dels presidents dels tribunals superiors de justícia o del fiscal general de l'Estat, respectivament.

Article trenta-dos

La policia judicial constitueix una funció l'especialització de la qual es cursa en els centres de formació i perfeccionament dels membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, amb participació de membres de la Judicatura i del Ministeri Fiscal, o, complementàriament, al Centre d'Estudis Judicials.

La possessió del diploma corresponent és un requisit necessari per ocupar llocs a les unitats de policia judicial que es constitueixin.

Article trenta-tres

Els funcionaris adscrits a les unitats de policia judicial exerceixen aquesta funció amb caràcter exclusiu, sense perjudici que també puguin dur a terme les missions de prevenció de la delinqüència i altres que se'ls encarreguin, quan les circumstàncies ho requereixin, entre les corresponents a les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

Article trenta-quatre

1. Els funcionaris de les unitats de policia judicial no poden ser remoguts o apartats de la investigació concreta que se'ls hagi encarregat fins que no finalitzi aquesta o la fase del procediment judicial que la va originar, si no és per decisió o amb l'autorització del jutge o fiscal competent.

2. En diligències o actuacions que portin a terme, per encàrrec i sota la supervisió dels jutges, tribunals o fiscals competents penals, els funcionaris integrants de les unitats de policia judicial tenen el caràcter de comissionats d'aquests jutges, tribunals i fiscals, i poden requerir l'auxili necessari de les autoritats i, si s'escau, dels particulars.

Article trenta-cinc

Els jutges i tribunals penals i el Ministeri Fiscal tenen, respecte als funcionaris integrants d'unitats de policia judicial que hi siguin adscrites i d'aquells a què es refereix el número 2 de l'article 31 d'aquesta Llei, les facultats següents:

a) Els han de donar les ordres i instruccions que siguin necessàries, en execució del que disposen les normes d'enjudiciament criminal i l'Estatut del Ministeri Fiscal.

b) Han de determinar, en aquestes ordres o instruccions, el contingut i les circumstàncies de les actuacions en què prenguin part les unitats esmentades.

c) Han de controlar l'execució d'aquestes actuacions, quant a la forma i els resultats.

d) Poden instar l'exercici de la potestat disciplinària, cas en què han d'emetre els informes que pugui exigir la tramitació dels expedients corresponents, així com aquells altres que considerin oportuns. En aquests casos han de rebre els testimonis de les resolucions que s'hagin dictat.

Article trenta-sis

Llevat del que disposa aquest capítol, el règim funcional del personal integrat a les unitats de policia judicial és el de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

TÍTOL III

De les policies de les comunitats autònomes

CAPÍTOL PRIMER

Principis generals

Article trenta-set

1. Les comunitats autònomes en els estatuts de les quals estigui previst poden crear cossos de policia per a l'exercici de les funcions de vigilància i protecció a què es refereix l'article 148.1.22 de la Constitució i les altres que li atribueix aquesta Llei.

2. Les comunitats autònomes que no facin ús de la possibilitat que preveu l'apartat anterior poden exercir les funcions enunciades a l'article 148.1.22 de la Constitució, de conformitat amb els articles 39 i 47 d'aquesta Llei.

3. Les comunitats autònomes els estatuts de les quals no prevegin la creació de cossos de policia també poden exercir les funcions de vigilància i protecció a què es refereix l'article 148.1.22 de la Constitució mitjançant la signatura d'acords de cooperació específica amb l'Estat.

CAPÍTOL II

De les competències de les comunitats autònomes

Article trenta-vuit

Les comunitats autònomes, a què es refereix el número 1 de l'article anterior, poden exercir, a través dels seus cossos de policia, les funcions següents:

1. Amb caràcter de pròpies:

a) Vetllar pel compliment de les disposicions i ordres singulars dictades pels òrgans de la comunitat autònoma.

c) La vigilància i protecció de persones, òrgans, edificis, establiments i dependències de la comunitat autònoma i dels seus ens instrumentals, i garantir el funcionament normal de les instal·lacions i la seguretat dels usuaris dels seus serveis.

c) La inspecció de les activitats sotmeses a l'ordenació o disciplina de la comunitat autònoma, i la denúncia de tota activitat il·lícita.

d) L'ús de la coacció amb vista a l'execució forçosa dels actes o disposicions de la mateixa comunitat autònoma.

2. En col·laboració amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat:

a) Vetllar pel compliment de les lleis i altres disposicions de l'Estat i garantir el funcionament dels serveis públics essencials.

b) Participar en les funcions de policia judicial, en la forma que estableix l'article 29.2 d'aquesta Llei.

c) Vigilar els espais públics, protegir les manifestacions i mantenir l'ordre en grans concentracions humanes.

L'exercici d'aquesta funció correspon, amb caràcter prioritari, als cossos de policia de les comunitats autònomes, sense perjudici de la intervenció de les forces i cossos de seguretat de l'Estat quan, o bé a requeriment de les autoritats de la comunitat autònoma, o bé per decisió pròpia, ho estimin necessari les autoritats estatals competents.

3. De prestació simultània i indiferenciada amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat:

- a) La cooperació en la resolució amistosa dels conflictes privats quan siguin requerits per a això.
- b) La prestació d'auxili en els casos d'accident, catàstrofe o calamitat pública, participant en la forma prevista a les lleis, en l'execució dels plans de protecció civil.
- c) Vetllar pel compliment de les disposicions que tendeixin a la conservació de la naturalesa i el medi ambient, recursos hidràulics, així com la riquesa cinegètica, piscícola, forestal i de qualsevol altra índole relacionada amb la naturalesa.

Article trenta-nou

Correspon a les comunitats autònomes, de conformitat amb aquesta Llei i amb la de bases de règim local, coordinar l'actuació de les policies locals en l'àmbit territorial de la comunitat, mitjançant l'exercici de les funcions següents:

- a) Establiment de les normes marc a què s'han d'ajustar els reglaments de policies locals, de conformitat amb el que disposen aquesta Llei i la de bases de règim local.
- b) Establir o propiciar, segons els casos, l'homogeneïtzació dels diferents cossos de policies locals, en matèria de mitjans tècnics per augmentar l'eficàcia i col·laboració d'aquests, d'uniformes i de retribucions.
- c) Fixar els criteris de selecció, formació, promoció i mobilitat de les policies locals, i determinar els diferents nivells educatius exigibles a cada categoria, sense que, en cap cas, el nivell pugui ser inferior a graduat escolar.
- d) Coordinar la formació professional de les policies locals, mitjançant la creació d'escoles de formació de comandaments i de formació bàsica.

CAPÍTOL III

Del règim estatutari de les policies de les comunitats autònomes

Article quaranta

El règim estatutari dels cossos de policia de les comunitats autònomes és determinat, de conformitat amb el que estableix l'article 149.1.18 de la Constitució, pels principis generals del títol I d'aquesta Llei, pel que estableix aquest capítol i pel que disposen a aquest efecte els estatuts d'autonomia i la legislació de les comunitats autònomes, així com pels reglaments específics de cada cos.

Article quaranta-u

1. Correspon als òrgans competents de cada comunitat autònoma, amb l'informe previ del Consell, a què es refereix l'article 48 d'aquesta Llei, la creació dels seus cossos de policia, així com la seva modificació i supressió en els casos en què es prevegi així en els respectius estatuts d'autonomia.
2. Els cossos de policia de les comunitats autònomes són instituts armats de naturalesa civil, amb estructura i organització jerarquitzada.
3. En l'exercici de les seves funcions, els membres d'aquests cossos han de vestir l'uniforme reglamentari, llevat dels casos excepcionals que autoritzin les juntes de seguretat.
4. Els membres dels cossos de policia de les comunitats autònomes han d'estar dotats dels mitjans tècnics i operatius necessaris per al compliment de les seves funcions, i poden portar armes de foc. L'atorgament de la lli-

cència d'armes és competència, en tot cas, del Govern de la Nació.

Article quaranta-dos

Els cossos de policia de les comunitats autònomes només poden actuar en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma respectiva, llevat de situacions d'emergència, amb el requeriment previ de les autoritats estatals.

Article quaranta-tres

1. Els comandaments dels cossos de policia de les comunitats autònomes els designen les autoritats competents de la comunitat autònoma, entre caps, oficials i comandaments de les Forces Armades i de les forces i cossos de seguretat de l'Estat.

2. Durant la seva permanència a la policia de la comunitat autònoma, aquests caps, oficials i comandaments passen a la situació que correspongui per reglament en la seva arma o cos de procedència, al qual es poden reintegrar en qualsevol moment que ho sol·licitin.

3. Un percentatge de les vacants d'aquests llocs de comandament es pot cobrir, mitjançant promoció interna entre els membres del mateix cos de policia de la comunitat autònoma, en el nombre, amb les condicions i els requisits que determini el Consell a què es refereix l'article 48 d'aquesta Llei.

4. Els comandaments dels cossos de policia de les comunitats autònomes han de fer, una vegada designats i abans de la seva adscripció, un curs d'especialització homologat pel Ministeri de l'Interior per al comandament peculiar d'aquests cossos.

Article quaranta-quatre

La selecció, l'ingrés, la promoció i formació dels membres dels cossos de policia de les comunitats autònomes l'han de regular i organitzar les respectives comunitats autònomes, sense perjudici del que estableixen els respectius estatuts.

TÍTOL IV

De la col·laboració i coordinació entre l'Estat i les comunitats autònomes

CAPÍTOL PRIMER

De la col·laboració entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i els cossos de policia de les comunitats autònomes

Article quaranta-cinc

Els membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de les comunitats autònomes s'han de prestar mutu auxili i informació recíproca en l'exercici de les seves funcions respectives.

Article quaranta-sis

1. Quan les comunitats autònomes que, segons el seu estatut, puguin crear cossos de policia no disposin de prou mitjans per a l'exercici de les funcions que preveu l'article 38.1 i 2.c) d'aquesta Llei, poden demanar, a través de les autoritats de l'Estat, l'auxili de les forces i cossos de seguretat de l'Estat, cas en què correspon a les autoritats governatives estatals la determinació de la manera i forma de prestar l'auxili sol·licitat. En cas que la seva intervenció

es consideri procedent, les forces i cossos de seguretat de l'Estat han d'actuar sota el comandament dels seus caps naturals.

2. En la resta dels casos, quan en la prestació d'un determinat servei o en la realització d'una actuació concreta concorrin, simultàniament, membres o unitats de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i de la policia de la comunitat autònoma, són els comandaments dels primers els que assumeixen la direcció de l'operació.

CAPÍTOL II

De l'adscripció d'unitats del Cos Nacional de Policia a les comunitats autònomes

Article quaranta-set

Les comunitats autònomes incloses a l'apartat 2 de l'article 37 d'aquesta Llei poden sol·licitar al Govern de la Nació, a través del Ministeri de l'Interior, per a l'exercici de les funcions previstes a l'article 38.1 d'aquella, l'adscripció d'unitats del Cos Nacional de Policia.

Les condicions d'aquesta adscripció s'han de determinar en acords administratius de col·laboració de caràcter específic, que han de respectar, en tot cas, els principis següents:

- L'adscripció ha d'afectar unitats operatives completes i no membres individuals del dit cos.
- Les unitats adsrites depenen, funcionalment, de les autoritats de la comunitat autònoma, i orgànicament, del Ministeri de l'Interior.
- Aquestes unitats sempre han d'actuar sota el comandament dels seus caps naturals.

En qualsevol moment poden ser reemplaçades per altres, a iniciativa de les autoritats estatals, escoltades les autoritats de la comunitat autònoma.

CAPÍTOL III

Dels òrgans de coordinació

Article quaranta-vuit

1. Per garantir la coordinació entre les polítiques de seguretat pública de l'Estat i de les comunitats autònomes es crea el Consell de Política de Seguretat, que és presidit pel ministre de l'Interior i integrat pels consellers d'Interior o Governació de les comunitats autònomes i per un nombre igual de representants de l'Estat designats pel Govern de la Nació.

2. El Consell de Política de Seguretat exerceix les competències següents:

- Aprovar els plans de coordinació en matèria de seguretat i d'infraestructura policial.
- Informar de les plantilles dels cossos de policia de les comunitats autònomes i les seves modificacions. El Consell pot establir el nombre màxim dels efectius de les plantilles.
- Aprovar directives i recomanacions de caràcter general.
- Informar de les disposicions que dictin les comunitats autònomes, en relació amb els seus propis cossos de policia, així com la de creació d'aquests.
- Informar dels convenis de cooperació, en matèria de seguretat entre l'Estat i les comunitats autònomes.
- Les altres que li atribueixi la legislació vigent.

3. Per al seu funcionament adequat el Consell de Política de Seguretat ha d'elaborar un reglament de règim interior que aquest ha d'aprovar.

Article quaranta-nou

1. Dins el Consell de Política de Seguretat funciona un comitè d'experts integrat per vuit representants, quatre de l'Estat i quatre de les comunitats autònomes, designats aquests últims anualment pels membres del Consell de Política de Seguretat que representin les comunitats autònomes. Aquest Comitè té la missió d'assessorar tècnicament aquell i preparar els assumptes que posteriorment s'hagin de debatre en el Ple d'aquest i amb caràcter específic:

- Elaborar i proposar formules de coordinació.
- Preparar acords de cooperació.
- Proposar programes de formació i perfeccionament de les policies.
- Elaborar plans d'actuació conjunta.

2. El Reglament de règim interior del Consell de Política de Seguretat ha de determinar les normes de composició i funcionament del Comitè d'Experts.

Article cinquanta

1. En les comunitats autònomes que disposin de cossos de policia propis es pot constituir una junta de seguretat, integrada pel mateix nombre de representants de l'Estat i de les comunitats autònomes, amb la missió de coordinar l'actuació de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de la comunitat autònoma, en els termes que es determinin per reglament.

2. La Junta de Seguretat és l'òrgan competent per resoldre les incidències que puguin sorgir en la col·laboració entre els membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i dels cossos de policia de la comunitat autònoma.

A aquest efecte, les autoritats competents de les comunitats autònomes i els governadors civils han d'informar periòdicament la Junta esmentada sobre les deficiències que s'observin en la coordinació, mutu auxili i informació recíproca entre aquells, i indicar les mesures oportunes per corregir els problemes suscitats.

TÍTOL V

De les policies locals

Article cinquanta-u

1. Els municipis poden crear cossos de policia propis, d'acord amb el que preveuen aquesta Llei, la Llei de bases de règim local i la legislació autonòmica.

2. Als municipis on no hi hagi policia municipal, les tasques d'aquesta les ha d'exercir el personal que faci funcions de custòdia i vigilància de béns, serveis i instal·lacions, amb la denominació de guardes, vigilants, agents, agutzils o anàlegs.

3. Aquests cossos només poden actuar en l'àmbit territorial del municipi respectiu, llevat de situacions d'emergència i amb el requeriment previ de les autoritats competents.

Article cinquanta-dos

1. Els cossos de policia local són instituts armats, de naturalesa civil, amb estructura i organització jerarquitzada, que, quant al seu règim estatutari, es regeixen pels

principis generals dels capítols II i III del títol I i per la secció quarta del capítol IV del títol II d'aquesta Llei, amb l'adequació que exigeixi la dependència de l'Administració corresponent, les disposicions dictades sobre això per les comunitats autònomes i els reglaments específics per a cada cos i altres normes dictades pels corresponents ajuntaments.

2. Pel que fa a l'exercici dels drets sindicals, i en consideració a l'especificitat de les funcions d'aquests cossos, els és aplicable la Llei que es dicti en compliment del que estableix la disposició addicional segona, apartat 2, de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical.

3. També és aplicable als membres d'aquests cossos el que disposa, respecte als cossos de policia de les comunitats autònomes, l'article 41.3 d'aquesta Llei; si bé la facultat que en aquest article s'atribueix a les juntes de seguretat correspon al governador civil respectiu.

Article cinquanta-tres

1. Els cossos de policia local han d'exercir les funcions següents:

- a) Protegir les autoritats de les corporacions locals, i vigilància o custòdia dels seus edificis i instal·lacions.
- b) Ordenar, senyalitzar i dirigir el trànsit en el nucli urbà, d'acord amb el que estableixen les normes de circulació.
- c) Instruir atestats per accidents de circulació dins el nucli urbà.
- d) Policia administrativa, pel que fa a les ordenances, bans i altres disposicions municipals dins l'àmbit de la seva competència.
- e) Participar en les funcions de policia judicial, en la forma que estableix l'article 29.2 d'aquesta Llei.
- f) La prestació d'auxili, en els casos d'accident, catàstrofe o calamitat pública, i participar, en la forma prevista a les lleis, en l'execució dels plans de protecció civil.
- g) Efectuar diligències de prevenció i totes les actuacions que tendeixin a evitar la comissió d'actes delictius en el marc de col·laboració establert en les juntes de seguretat.
- h) Vigilar els espais públics i col·laborar amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat i amb la policia de les comunitats autònomes en la protecció de les manifestacions i el manteniment de l'ordre en grans concentracions humanes, quan siguin requerits per a això.
- i) Cooperar en la resolució dels conflictes privats quan siguin requerits per a això.

2. Les actuacions que practiquin els cossos de policia local en l'exercici de les funcions previstes als apartats c) i g) precedents s'han de comunicar a les forces i cossos de seguretat de l'Estat competents.

Article cinquanta-quatre

1. Als municipis que tinguin cos de policia propi, es pot constituir una junta local de seguretat, que és l'òrgan competent per establir les formes i procediments de col·laboració entre els membres de les forces i cossos de seguretat en el seu àmbit territorial.

2. La constitució d'aquestes juntes i la seva composició s'han de determinar per reglament. La presidència correspon a l'alcalde, llevat que concorri a les seves sessions el governador civil de la província; en aquest cas, la presidència és compartida amb aquest.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera.-1. S'integren al Cos Nacional de Policia els funcionaris dels cossos Superior de Policia i de Policia Nacional, que queden extingits.

La integració en les escales previstes a l'article 17 d'aquesta Llei s'ha de fer de la manera següent:

En l'escala superior:

Primera categoria: comissaris principals, coronels i el nombre de comissaris i tinents coronels que es determini per reglament d'acord amb la disposició addicional tercera 1.

Segona categoria: comissaris, tinents coronels i comandants.

En l'escala executiva:

Primera categoria: subcomissaris, capitans i inspectors de primera.

Segona categoria: tinents i inspectors de segona i tercera.

En l'escala de subinspecció:

Suboficials.

En l'escala bàsica:

Primera categoria: caporals.

Segona categoria: policies nacionals.

2. Dins de cada escala, la integració s'ha de fer per rigorós ordre d'ocupació o categoria i antiguitat en aquests, sobre la base d'atorgar la mateixa puntuació a l'ocupació de coronel i a la categoria de comissari principal; a l'ocupació de tinent coronel i a la categoria de comissari; a l'ocupació de capità i a la categoria d'inspector de primera, i a l'ocupació de tinent i a la categoria d'inspector de segona.

3. Els membres de les Forces Armades que fins a l'entrada en vigor d'aquesta Llei orgànica prestaven servei al Cos de Policia Nacional poden optar, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor, per integrar-se definitivament a les escales corresponents del Cos Nacional de Policia, cas en què passen a la situació militar de retirat, o per reintegrar-se a la seva arma o cos de procedència.

4. El personal del Cos de la Policia Nacional escalaforat com a especialista en la música i ajudants tècnics de sanitat s'ha d'incorporar a les respectives escales i categories del nou Cos Nacional de Policia, al lloc que els pugui correspondre d'acord amb la seva ocupació i antiguitat, sense perjudici que es continuïn regint, quan no s'oposi al que disposa aquesta Llei i fins que no es desenvolupin les seves especials característiques, per les normes que els regulen.

5. Els membres de l'extingit Servei de Trànsit, que figuren en un escalafó a part, s'han d'incorporar al nou Cos Nacional de Policia, al lloc que els pugui correspondre d'acord amb la seva ocupació i antiguitat.

6. Els membres del Cos de Policia Nacional que van ingressar per convocatòries especials per al Batalló de Conductors han de prestar els serveis propis de la seva ocupació en qualsevol destinació que els pugui correspondre.

7. Els subcomissaris, capitans i inspectors de primera, integrats a l'escala executiva, que en la data de promulgació d'aquesta Llei hagin assolit antiguitat al cos o carrera de procedència, igual o superior a quinze anys, poden quedar integrats en l'escala superior, amb la superació prèvia de les proves i cursos que es determinin a aquest efecte.

En tot cas, per concórrer a aquestes proves, és necessari, en el cas dels oficials procedents de l'Exèrcit, que faci com a mínim tres anys que estan en la destinació de la Policia Nacional en la data de la convocatòria d'aquestes proves.

8. Es pot reservar, per a la promoció interna, amb dispensa d'un grau del requisit de titulació i sempre que s'hagin fet els cursos i obtingut els diplomes a l'Escola de

Polícia que es determinin per reglament, un 50 per 100 de les vacants convocades per als funcionaris integrats en l'escala immediata inferior. Els funcionaris esmentats només poden exercir aquest dret en tres convocatòries, i els són aplicables les altres previsions que conté la disposició addicional segona d'aquesta Llei.

9. Als efectes del que preveu aquesta disposició, són computables com de carrera militar els quatre anys d'estudis a l'acadèmia militar dels oficials procedents de les Forces Armades.

Segona.-1. La integració a què es refereix la disposició anterior no comporta cap variació econòmica per als funcionaris dels cossos esmentats durant aquest exercici, que continuen percebent les retribucions corresponents a la seva ocupació o categoria anterior, d'acord amb la normativa vigent.

2. Els oficials integrats en l'escala executiva, d'acord amb el que estableix la disposició anterior, que hagin assolit títols del grup A, mantenen les retribucions bàsiques corresponents a aquests títols. No obstant això, tots els funcionaris integrats en la mateixa categoria perceben les mateixes remuneracions globals, per la seva pertinença a aquesta.

Tercera.-Si, com a conseqüència de la integració al Cos Nacional de Policia, dels membres dels cossos superior de policia i Policia Nacional i de la subsegüent aprovació de les plantilles corresponents, resulta una distribució d'efectius inadequada, en les escales, categories o en les unitats, el personal sobrant pot optar entre:

a) El trasllat o destinació als serveis en què hi hagi vacants de l'escala o categoria a què pertanyi, amb la corresponent compensació econòmica, de conformitat amb el que estigui establert legalment.

b) L'ocupació de places vacants, en la destinació en què es trobi, les funcions de les quals, sense ser exactament les corresponents a la seva escala, siguin les més afins en la mesura que sigui possible, mantenint les percepcions econòmiques de l'escala a què pertanyi.

c) El pas a la situació de segona activitat, amb la concessió prèvia del Ministeri de l'Interior, en el nombre i les condicions que es determinin, sempre que els quedin menys de quinze anys per arribar a l'edat de jubilació.

d) El pas a la situació d'excedència forçosa, amb els drets i les obligacions que es prevegin per reglament.

Quarta.-1. Mentre no es procedeixi al desplegament de la situació de segona activitat dels membres del cos nacional de policia creada per aquesta Llei, els funcionaris procedents del Cos de la Policia Nacional han de seguir provisionalment el règim vigent d'aquesta situació, i els procedents del Cos Superior passen igualment a aquesta en complir l'edat de seixanta-dos anys, en què romanen fins a l'edat de jubilació, i en què continuen perferit triennis i percebent les mateixes retribucions que en actiu, excepte les que es derivin de la classe de destinació o del lloc de residència.

2. Mentre no es porti a terme el desplegament reglamentari del règim disciplinari del Cos Nacional de Policia, i en els aspectes que no estiguin directament regulats en aquesta Llei, s'han d'aplicar als membres dels dos col·lectius que s'integren en el dit cos les previsions del Reial decret 1346/1984, d'11 de juliol.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera.-Si excepcionalment i en consideració a les necessitats del servei, el Ministeri de l'Interior, a través de la selecció corresponent, adscriu personal amb la formació adequada per exercir funcions de comandament en unitats uniformades del Cos Nacional de Policia, si és militar, passa a la situació militar que correspongui.

Segona.-Els requisits d'ingrés al Cos Nacional de Policia, durada dels cursos, terminis de mínima permanència en les diverses escales i categories, règim d'ascensos, i de promoció, cursos, programes, constitució dels tribunals, barems i altres requisits que en cada cas s'exigeixin s'han de determinar per reglament.

Tercera.-1. El Govern, a proposta del Ministeri de l'Interior, ha d'aprovar el Reglament orgànic i de servei del Cos Nacional de Policia, així com les plantilles de les escales i categories del dit cos, per una sola vegada.

2. El Govern, a proposta conjunta dels ministres de Defensa i Interior, ha d'aprovar el Reglament orgànic i de servei de la Guàrdia Civil, així com les plantilles i ocupacions del dit cos, per una sola vegada.

3. Les plantilles orgàniques de les diferents unitats dependents de la Direcció de la Seguretat de l'Estat les ha de fixar el ministre de l'Interior.

4. Els ministeris d'Economia i Hisenda i Interior han de donar conjuntament les instruccions relatives a les missions de resguard fiscal, encomanades al cos de la Guàrdia Civil.

5. El Govern, a proposta conjunta dels ministeris de Defensa i Interior, ha de determinar l'extensió del mar territorial sobre el qual s'han d'exercir les competències atribuïdes per aquesta Llei al cos de la Guàrdia Civil.

Quarta.-Les referències a la Policia i als cossos Superior de Policia i de Policia Nacional, contingudes a la legislació vigent, es consideren fetes al Cos Nacional de Policia.

DISPOSICIONS FINALS

Primera.-1. El que disposa aquesta Llei no és aplicable a la competència que l'article 17 de l'Estatut d'autonomia atribueix a les institucions del País Basc en matèria de règim de la Policia Autònoma, per a la protecció de les persones i béns i el manteniment de l'ordre públic dins el territori autònom, que es continua regulant per aquest estatut en la forma en què s'hi determina.

2. No obstant el que estableix el número anterior, els articles 5, 6, 7 i 8, que contenen els principis bàsics d'actuació, i les disposicions estatutàries comunes, pel seu caràcter general, s'apliquen al règim de la Policia Autònoma del País Basc.

3. La coordinació entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i la Policia Autònoma en el territori de la Comunitat Autònoma del País Basc l'ha de fer la Junta de Seguretat, d'acord amb el que disposen l'article 17 i la disposició transitòria quarta de l'Estatut d'autonomia del País Basc.

Segona.-1. La Policia Autònoma de Catalunya es regeix pel seu Estatut d'autonomia i les normes que el despleguen, respecte a les quals aquesta Llei té caràcter supletori, de conformitat amb l'article 13.1 d'aquell.

2. No obstant el que estableix el número anterior, pel seu caràcter general, són aplicables directament al règim de la Policia Autònoma de Catalunya els articles 5, 6, 7 i 8 d'aquesta Llei i, en virtut del que disposen respectivament els apartats 2.c), 7 i 4, de l'article 13 de l'Estatut de Catalunya, els articles 38, 43 i 46 d'aquesta Llei.

3. La coordinació entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i la Policia Autònoma en el territori de la Comunitat Autònoma de Catalunya l'ha de fer la Junta de Seguretat, d'acord amb el que disposen els apartats 6 i 7 de l'article 13 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

Tercera.- La Policia Foral de Navarra es regeix per la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost, de reintegració i millorament del règim foral de Navarra, i les normes que la despleguen, respecte de les quals aquesta Llei té caràcter supletori.

2. No obstant el que estableix el número anterior, pel seu caràcter general, són aplicables directament al règim de la policia foral els articles 5, 6, 7, 8, 43 i 46 d'aquesta Llei, sense perjudici de les competències que corresponen a Navarra en matèria de regulació del règim de policia, en virtut de la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost; així mateix, i de conformitat amb l'article 51.2 de la dita Llei orgànica, es poden aplicar els articles 38 i 39 d'aquesta si s'estableix en la normativa pròpia de la Comunitat Foral de Navarra.

3. La coordinació entre les forces i cossos de seguretat de l'Estat i la Policia Foral de Navarra l'ha de fer la Junta de Seguretat, d'acord amb el que preveu l'article 51.2 de la Llei orgànica de reintegració i millorament del règim foral.

Quarta.—Quan les comunitats autònomes, a què fa referència l'apartat 2 de l'article 37 d'aquesta Llei, exercixin les seves funcions en la forma que preveu l'article 47, el seu finançament s'ha de fer al 50 per 100 amb càrrec als pressuposts generals de l'Estat.

Si aquestes comunitats autònomes opten per crear cossos de policia propis, de conformitat amb el que disposa l'apartat 1 del dit article, no els és aplicable el que estableix la disposició transitòria primera de la Llei orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de finançament de les comunitats autònomes.

Cinquena.—Tenen el caràcter de llei orgànica els preceptes que contenen els títols I, III, IV, V i el títol II, llevat dels articles 10, 11.2 a 6, 12.1 i 17 d'aquest, les disposicions addicionals segona, tercera i les disposicions finals.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

A l'entrada en vigor d'aquesta Llei orgànica queden derogades, en la seva totalitat, les lleis de 15 de març de 1940; de 23 de novembre de 1940; de 2 de setembre de 1941; 24/1970, de 2 de desembre, i 55/1978, de 4 de desembre. Queden, així mateix, derogades totes les disposicions, del mateix rang o inferior, que s'oposin al que preceptua aquesta Llei.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei orgànica i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, 13 de març de 1986.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ